Made in HDL 2.0 loppuraportti

Kirsti Rinta-Panttila
Pirttis Pirttineva
Annina Laaksonen
Diakonia ja sosiaalinen vastuu 2017

HELSINGIN DIAKONISSALAITOS

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu 3. Hankkeen esittely

Sivu 4. Musiikkipajat:
1.1. Espoonlahden päihdepalveluyksikkö, Espoo
1.2. Kuninkaankallion asumisyksikkö, Espoo
1.3. Lakiston alaikäisten turvapaikanhakijoiden tukiasumisyksikkö, Espoo
1.4. Alppikadun päihdepalveluyksikkö
1.5. Romaninuorten räppipajat

Sivu 7. Bänditoiminta
2.1. Sarana
2.2. Gandi-bändi

Sivu 9. Tanssi, liikeilmaisu, vuorovaikutus ja kehonhuolto:
3.1. Dolce-tanssiryhmä
3.2. Kehonhuolto Munkkisaaren, Mäkelänkadun ja Espoonlahden päihepalveluyksiköissä
3.3. Liike/ vuorovaikutus/vanhempi+lapsi työpaja Perheen yhdistetyn hoidon yksikkö PYY:sä

Sivu 12. Kuvataide, valokuvaus sekä kädentaidot:
4.1. Alaikäisten turvapaikanhakijoiden yksikkö Hia
4.2. Espoonlahden päihdepalveluyksikkö
4.3. Käsitetaiteen kurssi D-asema Kannelmäessä
4.4. Sapluuna-taidetyöpajat D-asema Kurvissa ja D-asema KTA:lla
4.5. Alppikadun päihdepalveluyksikön ja D-asema Kurvin valokuvauspaja
4.6. D-asema Kontulan kädentaitopajat

SIvu 17. Esitystaide ja elokuva:
5.1. Alppikadun Tapahtumakontti
5.2. D-asemien yhteinen lyhytelokuva Panttivanki
5.3. Alppikadun yhteisöllinen teatteriesitys ”TÄSSÄ MENEE RAJA.”
5.4. Kuninkaankallion improvisaatio-, kirjoituskurssi ja yhteislaulu
5.5. Kuninkaankallion Utopiakonsultaatio
5.6. Päiväkeskus Stoorin improvisaatio ja stand up
5.7. Munkkisaaren yleisökontaktikurssi
5.8. Hippopotamus-esitys D-asema KTA:lla sekä Kuninkaankalliossa
5.9. Kansallisteatterin Kiertuenäyttömän Mitä tuijotat-työpaja, muuttumisileikki ja voimaannuttava valokuva

Sivu 26. Made in HDL 2.0 - tulokset

Sivu 28. Lähteet

MADE IN HDL 2.0- HANKKEEN ESITTELY

Made in HDL 2.0 on ollut Suomen Kulttuurirahaston rahoittama kulttuurihanke, joka on toiminut laajasti Helsingin Diakonissalaitoksen kansalaistoiminnan, päihde- ja mielenterveystyön ja asumispalveluiden palvelualueilla vuosina 2015 - 2016. Se on jatkoa vuosina 2013 - 2014 päihde- ja mielenterveystyö palvelualueella toimineelle Made in HDL - hankkeelle. Jatkoa on koordinoinut **yhteisökoordinaattori Kirsti Rinta-Panttila** tiiviissä yhteistyössä **kulttuurituottaja Anssi Pirttinevan** ja **kansalaistoiminnan tuottaja Annina Laaksosen** kanssa.

Syksyllä 2015 Helsingin kaupungin ja Helsingin Diakonissalaitoksen päihdepalveluiden ostopalveluneuvotteluiden tuloksena Munkkisaaren toimitalo, jossa Made in HDL toimi, lopetti toimintansa päihde- ja mielenterveystyön keskuksena. Kuntouttava – ja haittoja vähentävä korvaushoito hajautettiin eri kaupunginosiin . Uutena toimintamuotona mukaan liittyi aktiivisesti huumeita käyttävien neulojen – ja ruiskujen vaihtopisteet. Hiv-positiivisten narkomaanien palvelukeskus siirtyi pois Diakonissalaitoksen toiminnasta.

Näin ollen Made in HDL - hankkeen toimintaympäristö laajeni Helsingissä Mäkelänkadun päihdepalveluyksikköön ja D-asemille Kontulaan, Kannelmäkeen, Sörnäisiin ja Alppikadulle, jossa se tavoitti laajasti myös asumispalveluiden asukkaita. Espoossa Made in HDL 2.0 toimi Espoonlahden päihdepalveluyksikössä, Kuninkaankallion asumisyksikössä ja Lakiston turvapaikanhakijoiden vastaanottoyksikössä. Myös hankkeen koordinaatio siirrettiin Diakonissalaitoksen pääkortteliin Alppikadulle.

Made in HDL 2.0 oli merkittävässä roolissa palvelunkäyttäjien arjessa, kun he joutuivat jättämään tutun ja turvallisen hoitoympäristönsä ja siirtymään uusiin toimipisteisiin ympäri kaupunkia. Kulttuuritoiminta tuki uusien yhteisöjen syntymistä ja toimintojen alkamista uusissa tiloissa. Se antoi yhteisöjen jäsenille mahdollisuuden taiteilijoiden ohjauksessa tuunata tiloja mieleisikseen. Hankkeen levittäytyminen useisiin yhteisöihin tiivisti palvelunkäyttäjien ja työntekijöiden yhteistyötä yli palvelualue – ja yksikkörajojen.

Monipuolinen kulttuuritoiminta jatkui toiminta-ympäristön muutoksista huolimatta keskeytyksettä hankkeen loppuun saakka. Täysin uudenlaisena kokeiluna toimintaa suunnitteli ja seurasi Made in HDL 2.0:n alkaessa nimetty kulttuurivastaavien ryhmä. Jokaisesta mukana olevasta yksiköstä ryhmään liittyi palvelunkäyttäjä – työntekijä työpari. Tapaamiset olivat säännöllisesti kaksi kertaa aina kevät- ja syyskauden aikana. Ryhmä aloitti toimintansa päivän koulutuksella, jonka toteutti taiteilijakollektiivi Todellisuuden tutkimuskeskuksen kaksi taiteilijaa. Koulutuksen tarkoituksena oli tutustuminen ja ryhmän toiminnan tavoitteiden asettaminen.

Made in HDL 2.0 on osoittanut taide- ja kulttuuritoiminnan mahdollisuudet ja voiman ihmisten arjessa. Jokaisen toiminnassa mukana olleen, niin palvelunkäyttäjän, työntekijän kuin taiteilijan luovuus ja taidot ovat tuoneet yhteistä hyvää yhteisöihin. Astuminen ulos rooleista, liittyminen yhteen ihmisinä rakentaa uusia toiminnan muotoja ja luovempaa työkulttuuria. Toiminta tuo iloa ja toivoa tekijöille ja kokijoille vahvistaen heidän elämäänsä. Taiteen keinoin myös monet vaietut tarinat tulevat näkyviksi ja kuuluviksi eri yleisöille.

Helsingin Diakonissalaitoksella taide- ja kulttuuritoiminta ymmärretään sivistyksellisenä perusoikeutena, jota Made in HDL 2.0 – hanke on ollut mahdollistamassa niiden ihmisten arjessa, joiden elämässä se ei ole itsestään selvyys. Raportissa pyrimme tarinoin ja kuvin välittämään hankkeen tuloksia ja tunnelmia.

1. MUSIIKKIPAJAT

Hankkeen aikana toimi peräti viisi musiikkiryhmää, joita ohjasivat musiikin maisteri **Marika Hyvärinen**, muusikko **Jukka Orma** sekä näyttelijäopiskelija **Manoel Pinto**.

"Musapajojen ohjaaminen Made in HDL 2.0-projektissa on ollut äärimmäisen antoisaa ja olen oppinut valtavasti ohjaamiltani ihmisiltä musiikin tekemisen riemusta, sen koskettavuudesta ja esimerkiksi kitaran soittotekniikasta (sillä pajoissa on itseäni huomattavasti pidemmällä olevia ihmisiä). Myös tämän taidon ja osallisuuden jakaminen tuntuu hyvältä: olen erittäin kiitollinen jokaisesta uudesta riffistä, jokaisesta hymystä, jokaisesta uudesta biisistä, jokaisesta hetkessä elämisen riemusta, jokaisesta liikutuksen kyyneleestä, jonka musapajaan osallistuva minulle lahjoittaa."

Marika Hyvärinen, hankkeessa mukana ollut taiteilija

1.1. ESPOONLAHDEN PÄIHDEPALVELUYKSIKKÖ, ESPOO

Espoonlahden päihdepalveluyksikön musiikkipaja käynnistyi helmikuussa 2016 MuM Marika Hyvärisen johdolla ja jatkui hankkeen loppuun saakka. Kivenlahden melko vakiintunut osallistujakaarti harjoitteli yhdessä valitsemiaan melko vaativiakin biisejä. Välillä soitettiin esiintymismateriaaleja tulevaa Kivenlahden grupon keikkaa varten ja välillä kokoonnuttiin olohuoneeseen soittelemaan. Näissä hetkissä myös ne asiakkaat, jotka eivät osallistuneet musiikkipajaan, liittyivät soittajiin. Yhdessä soitettiin ja laulettiin tuttuja kappaleita läsnä olevien toivomusten mukaan.

Marikan sanoin: *" Espoonlahdessa on monta kertaa käynyt niin, että asiakkaat ovat olettaneet olevansa erittäin epämusikaalisia (tämä nojautuu usein heidän aiempiin kokemuksiinsa) ja he ovat yllättyneitä siitä kuinka helppoa kitaran tai pianon soittaminen on. Jonkinlaisena pedagogina hienoimpia ja kauneimpia hetkiä ovat juuri tällaiset: nähdä ilmeen kirkastuminen ihmisessä, joka on aina luullut olevansa kykenemätön tuottamaan minkäänlaista musiikkia, lukea ilmeestä, että Minähän osaan! Tämä on helppoa!"*

1.2. KUNINKAANKALLION ASUMISYKSIKKÖ, ESPOO

Kuninkaankallion asumisyksikön musiikkipajat toteutettiin tammi-huhtikuussa 2016. Ohjaajana toimi myös Marika Hyvärinen ja osallistujien vaihtelevan kunnon vuoksi siellä keskityttiin yksinkertaisiin musiikillisiin asioihin eli soitteluun, ja eräänlaiseen instrumenteilla leikkimiseen ja kommunikointiin musiikilla. ”Kun sinä sanot jotain rummuilla, minä vastaan siihen bassolla”. Musiikissa yksi tärkeimmistä elementeistä on tällainen keskustelu ja kanssaihmisten kuuntelu. Yhdessä soitettiin myös raskaampaa cover-materiaalia ja harjoiteltiin bändinä 12-tahtista blues-kiertoa improten siihen hetken laulu-tyyppisiä sanoituksia.

Kuninkaankallion asumisyksikköön hankittiin omat perussoittimet; kaksi kitaraa, basso ja rummut ja asukkaat ovat omatoimisesti jatkaneet musisointia viikottain näiden ohjattujen pajojen jälkeen.

1.3. ALAIKÄISTEN TURVAPAIKANHAKIJOIDEN TUKIASUMISYKSIKKÖ, ESPOO

Lakiston alaikäisten turvapaikanhakijoiden tukiasumisyksikköön Marika Hyvärinen jalkautui musiikkipajojen kanssa yleisön pyynnöstä helmikuussa 2016. Ideana toiminnalle oli myös eri kansallisuuksia yhdistävä ja näin ristiriitoja ja konflikteja ehkäisevä toiminta. Yhtenäistä ryhmää ei asukkaista koostunut, mutta innokkaita soittajia oli aina paikalla vaihteleva määrä.

Tunnelmia kuvaa raportti eräästä maaliskuun 2016 musiikkipajasta:

”Huh. Paikalle tuli ensin Reza ja Davud. Olin tehnyt Rezan pyynnöstä transkription biisistä Salam, jonka myös tarkistin sanoitusten osalta, biisi osoittautui ihmisoikeuksien puolesta puhuvana, joten uskalsin ottaa sen ylös. Soittelimme hetken biisiä ja paikalle tuli myös 3. asukas, jonka nimeä en ehtinyt ottaa ylös, hän tuli paikalle vain keittämään teetä ja lähti pois. Hetken kuluttua paikalle tuli Ahmed, Abos, Zia, Karim, Alijan, Hussein sekä Java. Opetin heille samaista kappaletta, Salam:ia ja soittelimme sitä kolmella kitaralla, kahdella pianolla, pöytärummutuksella, bassolla ja ne, joilla ei ollut soitinta, tanssivat. Kun soitimme a-osaa, eräs jonka nimeä en muista, improvisoi laulua siihen päälle ja kehotin heitä tekemään omaa materiaalia, lyriikoita ja melodioita, joita voisivat yhdessä treenanta.

Lopuksi ainakin kolme asukasta halusi laulaa ja soittaa kaikille yksin ja sitten usean pyynnön jälkeen minäkin lauloin heille. Asukkaat olivat hipihiljaa, yksi tuli pikku laulunpätkäni jälkeen tuomaan kitaraa takaisin kehotuksella ” pitkään, laula pidempään”. Vaikka asukkaita oli musapajassa melko paljon, pysyi tunnelma hyvänä ja he oppivat mielestäni paljon. On ihmeellistä, miten keskittyneitä ja hauskoja nämä tyypit ovat. Oli energinen ja energisoiva musapaja! ”

1.4. ALPPIKADUN PÄIHDEPALVELUYKSIKKÖ

Teatterikorkeakoulun näyttelijäopiskelija **Manoel "Mano" Pinton** ohjaama rap-työpaja järjestettiin Alppikadun päihdepalveluyksikössä kesällä 2016. Ajatus yhteistyön jatkumisesta syntyi jo Munkkisaaressa, kun Mano oli mukana Teatterikorkeakoulun yleisökontaktikurssin työpajassa Munkkisaaren asiakkaiden parissa. Räppiä tehtiin myös yhteistyössä Sarana – bändin kanssa.

Eräs työpajaan osallistunut asiakas kuvaa työpajaa seuraavalla tavalla:

"Räpissä pystyy purkamaan ajatuksia ja sitä kautta tunteita ulos. On asioita joita ei pysty päästämään ulos - oli helppo kirjoittaa kun kirjoitti itselleen. Tekee itselleen eikä kenellekään muulle, Manon tehtävä oli auttaa ja kannustaa. Räppi-paja antoi toivoa. Asiakkaat tulivat nähdyksi ja kuulluksi, todella voimaannuttavaa, pystyi päästämään ulos asioita joita kytenyt sisällä. Kirjoitettiin paljon ja puhuttiin paljon. Räppipaja perustui kuunteluun ja keskusteluun suurelta osin. Sitä kautta pystyttiin sukeltamaan oman tarinan kertomiseen."

"Totuutta mukaileva kuvitteellinen tarina auttaa näkemään ja hyväksymään itseni ja näkemään millainen haluaisin olla ja missä haluan nähdä itseni. Hiphop - kulttuurissa ollaan hetkessä mutta hyväksytään menneisyys ja nähdään tulevaisuus."

Räp-työpajan yhteydessä toteutettiin myös grafittipaja: Räp-pajaan osallistuneet asiakkaat osallistuivat myös graffitipajaan, mutta asetelma käännettiin toisin päin. Asiakkaat ottivat liidin ja opettivat maalaamista ja olivat artisteja. Hiphop-räp-graffitti kertoo tarinaa ja toimii yhteisön äänenä.

Rap on jäänyt elämään asiakkaiden arkeen ja useampi heistä työstää uusia biisejä. Yhteisiä keikkoja on myös kaavailtu Sarana – bändin kanssa. Räppärit esiintyivät yhdessä Saranan kanssa Made in HDL 2.0-loppubileissä.

1.5. ROMANINUORTEN RÄPPIPAJAT

Keväällä ja syksyllä 2016 järjestettiin myös kaksi rap-työpajaa syrjäytymisvaarassa oleville romaninuorille. Nuoret olivat vaarassa ajautua päihdekierteeseen mielekkään tekemisen puutteessa.

2. BÄNDITOIMINTA

2.1. SARANA

Sarana- bändi käynnistyi Munkkisaaren päihdepalveluyksikössä jo Made in HDL-hankkeen alkumetreillä vuonna 2013. Bändiä ohjasi aluksi **Jukka Orma**, ja poppoo julkaisi ensimmäisen levynsä, Piikki lihassa, vuonna 2014. Bändi toimii edelleen ja toimintaa ohjaa musiikin maisteri **Marika Hyvärinen**. Näin Hyvärinen kuvaa bändin yhteistä taivalta:

" Tapasimme ensimmäisen kerran Saranan soittajien kanssa kesäkuussa ja näillä ensimmäisillä treffeillä kävi selväksi, että ohjaamisen lisäksi tulen myös toimimaan bändin laulajana: "Se on kaikki tai ei mitään. Se on nyt tai ei koskaan.", kuului soittajan suusta. Tällä hauskalla mutta tiukalla tatsilla aloitimme yhteisen taipaleemme, joka on ollut intensiivinen, hauska sekä musiikillisesti avartava. Manoel Pinton räppipajan ihana räppäri Mc Puhuja on käynyt featuroimassa parilla omalla biisillään treeneissä sekä kahdella keikalla, eli yhteistyötä muiden artistien kanssa on tehty.

Muutamien treenien jälkeen pääsimme ensimmäiselle keikalle Alppikadun Tapahtumakontille Saranan ensimmäisen levyn tuotannolla sekä Mc Puhujan biiseillä. Seuraava keikka oli Kuninkaankallion asumisyksikössä 24.8. asumisyksikön omilla kesäfestareilla. Aloimme tehdä loppukesästä myös uusia kappaleita ja olemme niitä koettaneet saada mahdutetuksi keikoille. Sarana halusi tehdä myös itsenäisiä keikkoja, joten sain järjestettyä meidät Tiistaiklubille Mascotiin 4.10. Toinen näistä itsenäisistä keikoista oli Suomen CP-liiton päivätoiminnan sekä aikuistoiminnan 'Kunnolla kuntoon' -seminaarin iltariennoissa. Keikka oli suksee ja musiikki upposi yleisöön: tanssilattialle kertyi jonoa ja eräs sähköpyörätuolin käyttäjä tanssi vimmatusti koko keikan ajan, kävipä jokunen myös avustajan kanssa moshaamassa tanssilattialla. Ah!

Kutsuttuina edustimme myös 17.10. valtakunnallisessa asunnottomuusseminaarissa Gloriassa sekä 23.11. Made in HDL 2.0-loppubileissä. Seuraava suunnitelma on jatkaa uusien biisien hiomista (on muuten päräyttävää matskua tulossa!) ja saada niistä yksi narulle sekä tehdä siitä musavideo. Uusi tuotanto on vähemmän popahtavaa ja enemmän raskasta ripauksella indietä. Eräs biisi syntyi rumpalin sanoituksiin, joissa on mukana otteita Othellosta ja jossa kunnioitamme loitsuperinnettä loihtimalla rumpalin kanssa yhdessä väliosassa maagista rakkauden syntyä, tietysti meiningillä: se on kaikki tai ei mitään, se on nyt tai ei koskaan."

Saranan jäsenet kuvaavat soittamisen ja yhteisen toiminnan merkityksestä seuraavin, varsin väkevin kommentein:

"Mä tappasin itteni jos ei tätä ois. Mä rakastan musiikintekemistä. Tää on henki ja elämä."

"Tää on peace of mind. Jos ei ois musaa oisin varmaan kiikussa enkä nyt puhu keinusta. Ilman musaa mul ois varmaan myös enemmän oheiskäyttöö."

"Vähän ku lähtis veneellä laiturista ja huolet jäis rannalle."

"Tämä on ratkaisevassa asemassa kuntoutumisen kannalta ja terapeuttista. Paitsi meille myös muille."

2.2. GANDI

Gandi- bändi syntyi myös alun perin Munkkisaaren päihdepalveluyksikössä vuonna 2014 Narina-nimisenä mutta vaihtoi pian nimensä Gandhiksi. Nyt pumppu tunnetaan nimellä Gandi. Poppoota on ohjannut **Jukka Orma** sen alkumetreiltä saakka. Gandin ensimmäinen pitkäsoitto julkaistaan tammikuussa 2017.

Jukka Orma ohjasi myös vapaata soittelua sekä Munkkisaaressa että Alppikadulla koko hankkeen ajan.

Yleisesti ottaen Gandin jäsenet ovat saaneet bänditoiminnasta positiivisia fiiliksiä. He kertoivat, että ovat Gandin kautta oppineet järjestelmällistä työntekoa sekä harjoittelua. Bändi on tuonut arkeen mielekästä tekemistä ja inspiraatiota itsensä toteuttamiselle – musiikki ja musiikin teko on toiminut oivana kanavana tunteille ja niiden käsittelylle. Bänditoiminta on kehittänyt jäsentensä paineensietokykyä ja samalla he ovat voittaneet pelkojaan esiintymisen suhteen. Esiintymisestä on alkanut tulla rutiini, ja osa kertoi alkaneensa jo nauttia esiintymisestä. Bändin jäsenet ovat kaikin puolin mielissään Gandin tuomista eväistä arkeen – rutiini on syntynyt ja elämä on saanut selkeästi merkitystä

3. TANSSI, LIIKE, VUOROVAIKUTUS JA KEHONHUOLTO

3.1. TANSSIRYHMÄ DOLCE

Vuonna 2002 aloittanutta, naisille suunnattua Dolce-tanssiryhmää on ohjannut vuosina 2015-2016 tanssija-koreografi **Maria Saivosalmi** sekä tanssija – koreografi **Andrus Katinas**. Ryhmä on kokoontunut tanssiteatteri Zodiakin tiloissa Kaapelitehtaalla. Dolce-tanssiryhmä kokoontuu viikoittain ja ajoittain ryhmä tekee myös miniatyyrimaisia esityksiä, jolloin harjoituksia on useammin. Saivosalmelle ja Katinakselle oli tärkeää antaa naisille haastavia fyysisiä sekä taiteellisia päämääriä, kokonaisvaltaista kehontuntemusta sekä etenkin tanssin iloa. Dolce esiintyi Made in HDL 2.0-lopputapahtumassa 23.11.2016.

3.2. KEHONHUOLTO ESPOONLAHDEN, MUNKKISAAREN JA MÄKELÄNKADUN PÄIHDEPALVELUYKSIKÖISSÄ

Maria Saivosalmi ohjasi niin Espoonlahden, Munkkisaaren kuin Mäkelänkadun päihdepalveluyksiköissä kokonaisvaltaista kehonhuoltoa liikkeen ja tanssin keinoin syksyllä 2015.

"Ohjasin seitsemän kehonhuoltokertaa Diakonissalaitoksen Espoon päihdepalveluyksikössä. Tunnit koostuivat erilaisista somaattisista liikeharjoitteista, venyttelystä, pilates / jooga/ tasapaino – ja lihaskuntoharjoitteista. Tunnit pidettiin yksikön "olohuoneessa" ja niihin osallistui 1-3 asiakasta sekä 1-3 työntekijää per kerta. Henkilökunta oli tunneilla mukana todella aktiivisesti. Henkilökunnan innostus ja arvostus kehonhuollon tunteihin oli erittäin hyvä asia suhteessa asiakkaisiin. He näkivät, että tunnit tekevät hyvää kaikille ja että osa harjoitteista oli haastavia myös henkilökunnalle. Tunnit sujuivat hyvin keskittyneessä ja innostuneessa ilmapiirissä ja oli mukavaa huomata, miten iloisia asiakkaat olivat tunnin jälkeisestä hyvänolontunteesta kehossa. Uskon, että muutama asiakkaista sai tästä kimmokkeen jatkaa kehonsa huoltamista liikunnan kautta."

"Munkkisaaren päihdepalveluyksikön kehonhuoltoprojektiin kuului kaksi tutustumiskäyntiä sekä kahdeksan kehonhuoltotuntikertaa. Osallistujia tunneilla oli kahdesta viiteen asiakasta. Tunnit koostuivat erilaisista somaattisista liikeharjoitteista, venyttelystä, pilates / jooga/ tasapaino – ja lihaskuntoharjoitteista. Tunneille oli varattu yksiköstä oma tila, joka antoi hyvän keskittymisrauhan tunneille. Joka tunnilla oli eräs pariskunta, jossa nainen oli raskaana. Koin, että tunneista oli heille todella paljon hyötyä ja he olivat hyvin motivoituneita. Lisäksi tunneilla kävi useita miespuolisia asiakkaita, mikä oli ilahduttavaa. Heistä osalla oli selkä- ja olkapääongelmia, joita ratkoimme tunneilla ja annoin heille harjoitteita, joilla he pystyvät pitämään kivut siedettävimpinä. Munkkisaaren toimipisteessä haastavaa oli saada ihmi-

set jäämään tunneille. Henkilökunta ei ollut apuna asiakkaiden keräämisessä, kun saavuin pitämään tunteja. Mutta lähes joka tunnille tuli pariskunnan lisäksi muita asiakkaita ja osa heistä kävi muutamia kertoja.

Pidimme helmikuussa 2016 kaksi kahden tunnin työpajaa Mäkelänkadun päihdepalveluyksikössä, joiden rakenne koostui liikkeellisistä tehtävänannoista, vuorovaikutusharjoituksista sekä 45min mindfullness- harjoitteesta. Molemmilla kerroilla osallistujia oli kaksi. Osallistuimme yksikön aamupiiriin aina ennen työpajaa, jossa oli mukana koko henkilökunta sekä asiakkaat. Koimme, että aamupiiri ennen tällaista toimintaa on hyvä tapa esitellä tuleva työpaja ja houkutella asiakkaita mukaan toimintaan. Koimme myös, että tämänkaltaisen asiakaspiirin kanssa pitkäjänteinen toiminta on tai olisi kaikkein hedelmällisintä, jotta luottamus ehtii syntyä. Tämänkaltainen viikoittainen toiminta tukee mielestämme asiakkaiden integroitumista yhteiskuntaan. Toiminnassa asiakkaat koetaan toimijoina ja tekijöinä eikä uhreina tai sosiaalitapauksina. Taiteilijoina koimme, että tämän toiminnan harjoitteiden kautta syntyy vuorovaikutusta asiakaskuntaan. Harjoitteet tukevat myös asiakkaiden eheytymistä ja tuottavat heille selvästi hyvää oloa. Olemme myös huomanneet, että pitkäjänteinen toiminta luo ja tukee asiakkaan itseluottamusta sekä itsetuntemusta ."

Tanssija-koreografi Maria Saivosalmi

Näyttelijä-ohjaaja **Tarja Heinula** ohjasi mindfullness-joogaa sekä mindfullness-kehomeditaatiota Mäkelänkadun ja Espoonlahden päihdepalveluyksiköissä. Mindfullness-meditaatio ohjaa kuuntelemaan omaa kehoaan tässä ja nyt hetkessä, hyväksyen ja tiedostaen. Mindfullness lähestyy tuntemuksiamme arvottamatta ja juuri siitä hetkestä käsin, meditaatiota ei voi myöskään tehdä oikein tai väärin joten se antaa harjoittajalleen joka kerta erilaisen kokemuksen.

"Ohjasin maaliskuun lopussa sekä huhti - toukokuussa 2016 torstaisin mindfullness - kehomeditaatiota Mäkelänkadun sekä Espoonlahden päihdepalveluyksiköissä. Välillä toin mukaan mindfullness - joogaa sekä yhdistin meditaatioon mielikuvaharjoitteita esim. luonnon ääniä käyttäen (metsä, tuuli, soliseva vesi jne.)

Osallistuin aamuisin yhteiseen aamurinkiin jossa jaettiin kuulumisia ja fiiliksiä. Tämä oli mielestäni hyvä tapa kohdata asiakkaat ennen meditaatiota ja samalla tulin tutuksi heille ja henkilökunnalle. Asiakkaiden nimet jäi mieleen ja oli miellyttävämpi kommunikoida puolin ja toisin. Tämän kaltainen "hengailu" vahvisti yhteisöön tutustumista. Aamusession jälkeen tyhjensimme yhdessä harjoitushuoneen. Osallistujien määrä vaihteli kahdesta-viiteen henkilöön. Välillä oli mukana myös henkilökunnan edustajia. Ryhmä koostui miesasiakkaista. Yhtään naista ei ryhmässä ollut. Helmikuussa mukana oli odottava pariskunta."

Mindfullness-meditaatio ohjaa kuuntelemaan omaa kehoaan tässä ja nyt hetkessä, hyväksyen ja tiedostaen. Meditaation jälkeen osallistujia pyydettiin jakamaan kehollisia tuntemuksiaan. Tämä oli selkeästi heille haastavaa ja vierasta. Mindfullness lähestyy tuntemuksiamme arvottamatta ja juuri siitä hetkestä käsin, meditaatiota ei voi myöskään tehdä oikein tai väärin joten se antaa harjoittajalleen joka kerta erilaisen kokemuksen. Ryhmään osallistujat saivat tästä ajatuksesta hyvin kiinni. Ryhmään osallistujat jaksoivat hyvin keskittyä meditoimaan ja olivat motivoituneita.

Säännöllinen meditaation harjoittaminen antoi ryhmäläisille hyvää oloa sekä mahdollisuuden pysähtyä hetkeksi. Meditoiminen alentaa myös tutkitusti stressiä ja palaute ryhmältä olikin, että he kokivat sen tärkeäksi ja rentouttavaksi. Samoin henkilökunta koki säännöllisen harjoittamisen tekevän asiakkaille hyvää kokonaisvaltaisesti. Tämän kaltainen toiminta tukee kuntoutujan itsetuntemusta joka antaa itseluottamusta.

3.3. LIIKE, VUOROVAIKUTUS SEKÄ VANHEMPI+LAPSI-TYÖPAJA PERHEEN YHDISTETYN HOIDON YKSIKKÖ PYYSSÄ

"Kävimme Pyy:ssä yhteisellä tutustumiskäynnillä syyskuussa 2015. Saman vuoden marras-joulukuuhun olimme sopineet kahdeksan työpajakertaa perhekeskukseen. Näistä kolme ensimmäistä toteutimme erikseen niin että tanssitaiteilija Maria Saivosalmi piti perhekeskuksessa kahden tunnin liiketyöpajoja, jotka koostuivat aikuisasiakkaille pidettävästä liike/kehonhuolto osuudesta sekä vanhempi + lapsi-liiketyöpajasta. Vanhemman ja lapsen yhteisessä työpajassa etsittiin tapoja liikkua yhdessä lapsen kanssa sekä harjoiteltiin kontaktin ottamista lapseen.

Näyttelijä Tarja Heinulan kanssa asiakkaat kävivät seuraamassa Teatteri Takomossa Äidin pikku perkele-näytelmän harjoituksia. Asiakkaat tulivat katsomaan myös itse esitystä ja purkivat sen jälkeen kokemaansa yhdessä Tarjan kanssa."

Ohjaajat Maria Saivosalmi ja Tarja Heinula

4. KUVATAIDE, VALOKUVAUS SEKÄ KÄDENTAIDOT

4.1. ALAIKÄISTEN TURVAPAIKANHAKIJOIDEN TUKIASUMISYKSIKÖT HIA JA LAKISTO

Alaikäisten turvapaikanhakijoiden asumisyksikkö Hiassa tehtiin näyttäviä ja eri kulttuureja yhdistäviä seinämaalauksia kahdenkymmenen nuoren turvapaikanhakijan ja kuvataiteilija Rea Nurmen yhteistyönä syksyllä 2015. Maalaukset tehtiin isoille vanerilevyille ja heti työpajan alussa eräs nuorista, hyvä piirtäjä, aloitti työskentelyn tehden suunnitelman ja piirtäen hiilellä kuvan ääriviivat. Monta maalaria rohkaistui mukaan värittämään kuvaa sudit heiluen. Ensimmäisenä työpajapäivän mukana oli enimmäkseen afganistanilaisia nuoria ja siksi kuvaan lisättiin symbolit AF ja FIN. Kieliongelmia ei tullut, koska mukana oli muutama hyvää englantia puhuva ja he toimivat tulkkina.

Rea Nurmi kertoi: *" Erikoisesti mieleeni jäi eräs nuori afganistanilainen, joka ei osannut englantia. Hän oli taitellut minulle paperisen ruusun ja toisena aamuna ojensi sen minulle sanoen kirkkaasti OPETTAJA. Olin yksin avaamassa purkkeja ja yllättynyt niin kauniista kiitoksesta niin aikaisin aamulla."* Alaikäisten turvapaikanhakijoiden asumisyksikössä Lakistossa syksyn 2015 työpajoihin osallistui myös runsaasti nuoria. Mukana oli monien kansallisuuksien edustajia ja vain muutamat heistä puhuivat heikosti englantia. Myöskään ketään innostunutta piirtäjää ei löytynyt hahmottelemaan kuvia, joten päädyimme maalaamaan maisemakuvia.

Rean sanoin: *" Ensin teimme syksyisen vuoristomaiseman. Kaikki auttoivat toisiaan ja tulimme hyvin toimeen. Sekoittelin värejä ahkerasti ja kuvat valmistuivat vauhdikkaasti. Tuntui kuin värit, sudit ja kuvat olisivat puhuneet omaa kieltään. Välillä oli aivan hiljaistakin kaikkien keskittyessä omaan osaansa maalaamisesta. Työ sujui kuin tanssi ja välillä tuli uteliaita seuraamaan työn edistymistä ja ihmettelemään tuloksia. Lopputuloksista olivat kaikki hyvin yllättyneitä ja tyytyväisinä nuoret kirjoittivat nimensä töiden alareunaan. Huomasin miten innostuneesti arimmatkin oppilaat tulivat mukaan harjoittelemaan. Maalaaminen on sinänsä vapauttavaa ja nopeat tulokset tyydyttäviä. "*

Kuvataidepajat onnistuivat hyvin ja valmiit teokset ripustettiin käytäville ja olohuoneisiin kummassakin yksikössä.

4.2. ESPOONLAHDEN PÄIHDEPALVELUYKSIKKÖ

Rea Nurmi ohjasi myös Espoonlahden päihdepalveluyksikössä syksyllä 2015 maalaustyöpajan:

"Rea Nurmen vetämä maalaustyöpaja oli menestys. Rea on valoisa ja lämmin vetäjä joka innostaa omalla esimerkillään ja empaattisuudellaan asiakkaat maalaamaan. Kenenkään ei tarvitse osata maalata tai piirtää ennestään. Riittää että pystyy pitämään pensseliä kädessä ja eikun maalaamaan. Ensiksi Rea ja asiakkaat keskustelivat mitä he haluavat maalauksen esittävän. Sitten Rea ohjasi maalaamista kertomalla mitä voi tehdä esim maalata metsää, taivasta, kukkia jne. Hän näytti miten ne tehdään ja kuka vain pystyi tekemään perässä. Asiakkaat maalasivat kaksi isoa taulua ja yhden keskikokoisen taulun. Rea viimeisteli taulut persoonallisella otteella ja voila mestariteokset olivat valmiita! Asiakkaat valitsivat pitkän pohdinnan jälkeen toisen ison taulun sijoitettavaksi yhteisötilan seinälle. Taulu oli merellinen näkymä ja toi asiakkaille mieleen Espoon rannat, joilla he olivat leikkineet lapsina. Toinen suuri taulu, jossa oli kesäinen kukkaketo, lahjoitettiin asiakkaiden valitsemalle Espoonlahden palvelutalolle ilahduttamaan vanhuksia. Kolmas taulu, johon oli maalattu trooppinen vedenalainen maailma, ripustettiin lääkkeenhakutilaa piristämään. Rean maalauspajassa tunnelma oli iloinen ja vapautunut, jokainen huomasi osaavansa maalata ja pääsi olemaan osa yhteisöllistä taidehetkeä. Maalaamiseen ei tarvittu kuin kyky pitää pensseli kädessä ja innostunut mieli."

Taina Hirvonen, Espoonlahden päihdepalveluyksikön vastaava ohjaaja.

4.3. KÄSITETAITEEN KURSSI D-ASEMA KANNELMÄESSÄ

Kannelmäen D-asemalla syys-marraskuusssa 2016 pidetty käsitetaiteen kurssi syntyi Kuvataideakatemiassa opiskelevan **Elisa Aaltosen** haaveesta päästä mukaan vapaaehtoistoimintaan. Kurssi toteutettiinkin Elisan suunnittelemana ja ohjaamana, työparina toimi D-aseman Kannelmäen työntekijä. Työskentelyyn osallistui kahdeksan kurssilaista.

Käsitetaiteen kurssi sisälsi teoriatietoa käsitetaiteesta, runsaasti luovuutta herättelevia harjoitteita ja omien teosten tekoa. Teoksista koottiin näyttely D-asema Kannelmäen tiloihin. Näyttelyn kokoaminen ja omien teosten julkinen esittely oli kaikille osallistujille uusi kokemus.

Myös kuvataiteita opiskelevalle Elisalle käsitetaiteen kurssi oli ensimmäinen hänen ohjaamansa. Elisa oppi käytännön pedagogiikkaa ja lisäksi hänen itsevarmuutensa opettajana kehittyi huomattavasti. Kurssin alkaessa Elisa toivoi työtekijän tukea ja prosessin loputtua hän löysi itselleen töitä itsenäisenä valokuvauskurssin ohjaajana. Yhdessä tekemisen ja onnistumisen kokemus oli kaikille

osapuolille, palvelunkäyttäjille, työntekijälle ja taiteilijalle uusi ja innostava.

4.4. SAPLUUNA- TAIDETYÖPAJAT D-ASEMA KURVISSA JA D-ASEMA KTA:LLA

"Järjestin syksyn 2016 aikana D-asema KTA:lla ja D-asema Kurvissa (Kurvi) sapluunataidetyöpajoja. Parhaimmillaan tämäntyyppinen taidetoiminta muistuttaa tekijäänsä omista vahvuuksistaan nostaen itseluottamusta. Taiteellisesti lahjakkaat ihmiset ajautuvat usein vaikeisiin elämäntilanteisiin, koska ovat herkkiä ympäristön ja yhteisön vaikutteille. Siksi minusta on tärkeää, että D-asemien kaltaisissa paikoissa järjestetään asiakaskunnalle taidetoimintaa. Pätevä taideohjaaja myös huomaa pinnan alla kytevän potentiaalin ja osaa kannustaa asiakasta aktivoimaan omaa osaamistaan."

Kuvataiteilija - yhteisötaiteilija **Heidi Elisabeth Hänninen**

D-Asema KTA:n työpajassa osallistujat saivat piirtää muotokuvia itsestään, kaverista, eläimistä, lemmikeistä tai esim. jostain julkisuuden henkilöstä (esim. omasta idolista). Nämä piirretyt kuvat leikattiin mattoveitsillä stencileiksi, joiden läpi kuvat spraymaalattiin. Osallistujissa oli paljon lahjakkaita piirtäjiä, joilta kuvan tekeminen onnistui tuossa tuokiossa. Leikkaaminen tuotti enemmän vaikeuksia, mutta siihen ohjaaja oli tottunut: sekä lapsia että aikuisia täytyy usein auttaa sekä sapluunanleikkaussuunnitelman tekemisessä sekä itse leikkaamisessa. Jotkut halusivat kovasti osallistua taidetuokioon, mutta oma jaksaminen ei mahdollistanut varsinaista tekemistä. Silloin toiveesta ohjaaja piirsi ja leikkasi henkilöstä muotokuvan, joka sitten yhdessä spraymaalattiin ja malli sai valita mieleisensä värit maalaukseen. Spraymaalaaminen tuntui olevan kaikista hauskaa, vaikka ulkona olisi ollut kylmäkin, toki keväällä ja kesällä tämän tyyppiset spraymaalaustyöpajat toimivat parhaiten. Lopputuloksena syntyi hienoja ja hauskoja muotokuvia, jotka tekijät saivat ottaa mukaansa. Moni sanoikin laittavansa heti kotona uutta omatekemää taidetta seinälle.

D-asema Kurvin asiakkaille järjestettiin yhteisökaapin maalaustyöpajan loppusyksyllä 2016, jossa suunnittelun kautta edettiin monivaiheisesti varsinaiseen kaapin maalaamiseen, joka tapahtui D-asema KTA:n toimipisteen autotallissa. Työpajan osallistujat vaihtuivat prosessin aikana yhtä henkilöä lukuun ottamatta, joka hienosti sitoutui työpajaan henkilökohtaisista haasteistaan huolimatta. Hän oli esimerkki asiakkaasta, joka on taiteellisesti todella lahjakas, ja tarvitsee vain vähän ulkopuolisen asiantuntijan tukea ja uskoa aktivoituakseen.

D-asema KTA:n tavoin tässäkin työpajassa piirrettiin ja leikattiin stencilejä, jotka sitten spraymaalattiin. Kaapin teemana oli "Oma juttu", eli jokainen sai toteuttaa kaappiin mieleisensä kuva-aiheen. Yhdessä keskustellen löytyi myös yhteinen teema: Kellopeliappelsiini-elokuva, jonka

kuva-aiheisiin liittyvät sapluunat sommiteltiin yhdessä kaapin etupuolelle. Muut sapluuna-aiheet muotoutuivat Kellopeli Appelsiini-teeman ympärille ja kaapin sivuille. Taiteilija auttoi sekä sapluunoiden suunnittelussa että leikkaamisessa, jotkut aiheet taiteilija toteutti pyynnöstä asiakkaille mieleisiksi.

"Sapluunoiden tekeminen tuntui olevan niin suosittua, että meidän piti järjestää yksi työpajakerta lisää niiden valmistamista varten. Kokemukseni ja tämänkertaistenkin huomioideni mukaan sapluunoiden tekeminen kaikessa meditatiivisyydessään rauhoittaa tekijäänsä ja luo helposti mukavan ja keskustelevaisen ilmapiirin.", Heidi Hänninen kuvaa kokemusta.

Kaapin värimaailma suunniteltiin myös yhdessä. Ensimmäisellä työpajakerralla läsnä olevat saivat päättää kaapin pohjaväristä, jonka tuli yhtä aikaa sopia D-asema Kurvin sisustukseen, mutta olla myös asiakkaille mieleinen: kaapista tuli vihreä, mutta liukuväritetty siten että jokainen kaapin ovi maalattiin eri sävyiseksi. Jokainen sapluunan suunnitellut sai myös toivoa, minkä väriseksi oma sapluuna maalattaisiin. Spraymaalit hankittiin osallistujien toiveiden mukaan siten, että kokonaisuudesta tuli kuitenkin harmoninen.

Pohjamaalamiskerta ajoittui kuun alkuun, jolloin tunnelma D-asema Kurvissa oli varsin levoton. Taiteilija teki kaapin pohjamaalauksen varsinaista sapluunamaalauskertaa varten, jolloin osallistujia riittikin mukavasti koko päivän ajan, ja olisi riittänyt iltaan asti jos olisi ollut enemmän aikaa.

"Tunnelma D-asema KTA:n autotallissa oli lämminhenkinen ja vapautunut, maalarit sitoutuivat huolelliseen työskentelyyn ja olivat innostuneita. Moni huomasi, että käytettiin ammattilaisten materiaaleja ja tekniikoita ja olivat siitä mielissään. Yhtä tekijää lukuun ottamatta sapluunoiden maalaajat eivät olleet itse tehneet sapluunoita, vaan maalasivat siis muiden valmiiksi tekemiä kuvia. He tuntuivat olevan kaapista innoissaan ja ylpeitä, vaikka eivät olleet työpajan aiemmille kerroille osallistuneetkaan. Mielestäni kaapista tuli oikein hieno."

4.5. ALPPIKADUN PÄIHDEPALVELUYKSIKÖN JA D-ASEMA KURVIN VALOKUVAUSPAJA

Alppikadun päihdepalveluyksikön sekä D-asema Kurvin valokuvaustyöpajat järjestettiin Kirsi Kuneliuksen johdolla kesäkuussa 2016. Kunelius opiskelee sosionomiksi mutta on ensimmäiseltä amma-

tiltaan valokuvaaja. Työpajoihin osallistui yhdeksän haittoja vähentävän korvaushoidon asiakasta. Työpajan alussa opeteltiin valokuvauksen alkeita, tekniikkaa ja kameroiden käyttöä. Työpajaan osallistuneiden asiakkaiden ottamista valokuvista koottiin näyttely, joka oli esillä ko. toimipisteissä ja Made In HDL 2.0 -hankkeen lopputapahtumassa.

"Työpajan sisältö ja ohjaaja saivat paljon positiivista palautetta. Kirsi Kuneliuksen työskentelytapa innosti ja sitoutti työpajaan osallistuneita päihdepalveluyksiköiden korvaushoidon asiakkaita. Osallistujat olivat kahdesta eri korvaushoitoryhmästä ja heidän välilleen syntyi vahva ryhmähenki, valokuvausnäyttelyn suunnittelua ja toteutusta oli ilo seurata. Työpajan tiimoilta asiakkaat saivat onnistumisen kokemuksia, ja olivat selkeästi ylpeitä aikaansaannoksistaan. Valokuvausnäyttelyn avajaisissa työpajaan osallistuneet asiakkaat esittelivät ottamiaan otoksia muille asiakkaille. Saamani palaute kokemuksesta oli myös yksinomaan myönteistä", Päihdepalveluyksikön ohjaaja Ulla Rusama kertoo.

Valokuvaustyöpajasta jäi kaikin puolin hyvä fiilis, niin osallistuneille asiakkaille, ohjaajalle kuin korvaushoidon henkilökunnalle. Valokuvaustyöpaja oli selkeä voimavara asiakkaille. Työpajaan osallistui asiakkaita, jotka eivät muuten välttämättä osallistu järjestettyihin toimintoihin tai harrasta mitään. Työpajaan osallistuneet asiakkaat toivat positiivista henkeä myös muuhun yhteisöön, ja heidän hyväntuulisuutensa ja innokkuutensa tarttui muihinkin. Kunelius onnistui ohjaajan roolissaan erinomaisesti, sekä kannusti ja motivoi työpajaan osallistuneita sydämellisellä asenteellaan.

4.6. D-ASEMA KONTULAN KÄDENTAITOPAJAT

D-asema Kontulan kädentaitopajoissa keväällä 2015 osallistujilla oli mahdollisuus oppia uutta ja tehdä kodin sisutuselementtejä. Porukalla punottiin koreja, maalattiin kukkaruukkuja ja tehtiin sisustustauluja nukketaiteilija **Milla Riskun** opastuksella. Leppoisa tunnelma ja uusien taitojen haltuun otto ammattilaisen ohjaamana on arvokas kokemus sekä palvelunkäyttäjille että työntekijöille. Yhteisen oppimisen tila myös rakentaa yhteisöön tasa-arvoa ja yhteishenkeä.

5. ESITYSTAIDE JA ELOKUVA

5.1. ALPPIKADUN TAPAHTUMAKONTTI

TapahtumaKontti avattiin keväällä 2016 Alppikadun korttelissa erilaisten poikkitaiteellisten esitysten ja tapahtumien areenaksi. TapahtumaKontin tuunauksesta vastasi yhteisötaiteilija Elissa Eriksson yhdessä D-asema KTA:n ja Alppikadun päihdepalveluyksikön asiakkaiden kanssa. Asiakkaat suunnittelivat ja toteuttivat kontin visuaalisen ilmeen Erikssonin ohjauksessa. TapahtumaKontin vuoden 2016 ohjelmisto koottiin sekä asiakkailta tulleiden toiveiden että tarjoutuneiden artistien kautta. Myös Diakonissalaitoksen oma tuotanto oli vahvasti edustettuna.

Vuoden 2016 ohjelmisto käsitti musiikkia lähes kaikissa muodoissaan, mutta myös mm. teatteria ja liikuntaa. TapahtumaKontin yleisö koostui sekä Diakonissalaitoksen asiakkaista, työntekijöistä, Diakonia-opiston opiskelijoista sekä Alppikadun korttelin ulkopuolisesta, ”ns. suuresta yleisöstä”. TapahtumaKontin seuraava aktiivinen kausi on huhti - lokakuussa 2017.

TapahtumaKontin ohjelmisto 2016:

- Pop & Jazz Konservatorion bändejä
- Tavalliset Nuoret plays Led Zeppelin and Rush
- Vapputapahtuma
- Open Stage
- Dave Lindholm (viralliset avajaiset 16.5.2016)
- Manoelin Räp – show
- Tatun ja Rikun Rock – tunnit
- Päiväkeskusten Pihaolympialaiset ja Vertsibändi – festivaali
- Uolevi´s Blues – bändi
- Ilkka Vainion & Janus Hanskin Villi Pyhäpoika – musashow
- Diakonissalaitoksen Hoivan lauluryhmä
- Lapualaisoopperan kappaleita esittää Ylioppilasteatteri
- Hurriganes-henkiset Juhannus - bileet, bändinä MaryJanes
- Diakonissalaitoksen bändit Sarana, Gandi, Manon rap- ryhmä sekä Kellarin Kundit

- Raappana
- Marjo Leinoset
- Tumppi Varonen
- Crossroader plays The Rolling Stones
- Pippurikirurgi & Ohitusleikkausorkesteri plays The Beatles
- Elvis-show & Asunnottomien Yön tapahtuma
- Joulun 2016 aikana Pienet Jouluaamut

5.2. D-ASEMIEN YHTEINEN LYHYTELOKUVA ”PANTTIVANKI”

Viihdetaiteilija **Ari Wahlsten** ohjasi kaikkien D-asemien sekä päihdepalveluyksiköiden yhteisen elokuvaprojektin elokuusta marraskuuhun 2016. Elokuvan ensi-ilta oli 23.11.2016 Made in HDL 2.0-hankkeen päätösjuhlissa.

Ari Wahlsten on toiminut aiemmin Diakonissalaitoksen yksiköissä menestyksekkäiden lyhytelokuva-projektien **”Putous”,” Kotiinpaluu”** sekä **”Aikailija”** koordinaattorina sekä ohjaajana. Tällä kertaa ensi-iltansa saanut **”Panttivanki”**- lyhytelokuva toteutettiin aikaisemmista projekteista poiketen useampien yksiköiden mm. kaikkien D-asemien sekä päihdepalveluyksikköjen yhteistyönä. Elokuvien ideoinnista, käsikirjoituksesta, kuvaamisesta ja näyttelemisestä vastasi kokonaisuudessaan työryhmä.

Wahlsten kuvaa elokuvantekoprosessia seuraavalla tavalla:

”Olin kouluttajana ja ohjaajana Made in HDL 2.0:n lyhytelokuvaprojektissa, jonka tarkoituksena oli näyttää kurssiin osallistuville, miten elokuvan teko etenee eri vaiheissaan ja saada aikaiseksi lyhytelokuva. Projekti onnistui mainiosti ja saavutti tavoitteensa.

Osallistujille opetettiin ensin elokuvakäsikirjoituksen perusteita, minkä jälkeen he tekivät käsikirjoituksen. Sitten he näyttelivät elokuvan roolit ja osallistuivat jälkikäsittelyyn, eli leikkaukseen sekä musiikin ja efektien liittämiseen. Osa porukasta oli mukana kaikissa vaiheissa, osa ei halunnut esim. näytellä, mutta oli silti mukana kuvauksissa.

Projektiin osallistuneet kaksitoista henkilöä tuntuivat aidosti pitävän elokuvanteosta ja jotkut sanoivat tätä mielenkiintoisimmaksi jutuksi, missä ovat olleet mukana pitkään aikaan. Heistä paljastui myös yllättäviä kykyjä ja ideointivoimaa, jonka ansiosta lyhytelokuvasta "Panttivanki" tuli varsin onnistunut kokonaisuus."

Elokuvaproduktiossa mukana olleiden asiakkaiden mielipiteitä:

"Hyvää oli, että sai olla mukana alusta lähtien, kässärivaiheesta asti ja sai samalla paljon tietoa elokuvan tekemisen eri vaiheista."

"Hieman tuntui, että mukana oli ehkä myös turhan paljon asiaa itse elokuvan tekemisestä ja ehkä tätä pohjatiedon asiaa olisi voinut käyttää enemmän yhteisiin harjoitustehtäviin elokuvan tiimoilta."

"Leffaprojekti herätti kaikissa mukana olleissa kahdessatoista henkilössä paljon ajatuksia."

5.3. ALPPIKADUN YHTEISÖLLINEN TEATTERIESITYS "TÄSSÄ MENEE RAJA."

Teatteriohjaaja **Sirpa Riuttala** työryhmineen toteutti "Tässä menee raja" – esityksen lokakuussa 2016. Teoksen prosessi lähti käyntiin syksyllä 2016 Diakonissalaitoksen kulttuurituottaja Anssi Pirttinevan ja ohjaaja Sirpa Riuttalan yhteisestä visiosta luoda pitkäjänteistä teatteritoimintaa Helsingin Diakonissalaitokseen kortteliin: toimintaa, joka on taiteellisesti suuntautunutta ja luo merkityksiä ja parannuksia arkeen.

Diakonissalaitoksen Alppikadun korttelissa liikkuvat ihmiset edustavat harvinaislaatuisen laajasti suomalaisen yhteiskunnan kaikkia kerroksia. Alppikadun korttelissa on siksi kiinnostavaa esittää kysymys rajoista toisaalta työntekijöille, toisaalta asiakkaille. Materiaalia Alppikadun korttelin rajoista koottiin kaikilta Alppikadun korttelin tasoilta asiakkaista ja työntekijöistä aina korkeimpaan johtoon. Tästä materiaalista koostettiin puolen tunnin mittainen esitys "Tässä menee raja.", joka esitettiin lokakuun lopussa Diakonissalaitoksella täpötäydelle auditoriolle. Esiintynyt työryhmä

koostui Diakonissalaitoksen asiakkaista, työntekijöistä, vapaaehtoisista sekä Sirpa Riuttalan koostamasta HDL:n ulkopuolisesta neljän hengen työryhmästä.

Tämä esitys oli alkusysäys, joka kartoitti teatterin mahdollisuuksia Alppikadulla sekä etsi ja esitteli rajan teemaa. Tämän starttiesityksen kautta mm. päihdepalveluyksiköiden asiakkailta tuli palautetta, että esityksen katsottuaan he olivat mm. miettineet kuinka monta kertaa ja millä tavalla he ovat aikaisemmin rikkoneet rajoja, missä heidän rajansa nyt kulkevat ja missä ne tulevaisuudessa ehkä/ toivottavasti kulkevat. Lisäksi monilla Diakonissalaitoksen palveluiden piirissä olevilla asiakkailla on lapsuudessa rajat rikottu monta kertaa ja positiivisten sekä negatiivisten rajojen ja rajanylitysten erot ovat edelleen osittain epäselviä.

Tässä menee raja.- esityksessä yksi teema lävisti koko organisaation ja tämä yhteinen teema lisäsi tämän laajan organisaation yhtenäisyyttä sekä molemminpuolista ymmärtämystä. Projektin on tarkoitus jatkua vuonna 2017.

5.4. KUNINKAANKALLION IMPROVISAATIO, KÄSIKIRJOITUS JA YHTEISLAULU

Kesäkuussa 2015 työryhmä **Heidi Kirves, Asta Honkamaa ja Tuomas Hautala** kokeilivat Kuninkaankallion asumisyksikössä improvisaatio-, käsikirjoitus- ja yhteislaulutyöpajaa. Selkeästi suurinta kannatusta asukkaiden puolelta sai yhteislaulu.

Ohjaaja-näyttelija Heidi Kirves kuvaa prosessia seuraavalla tavalla:

”Teatteriharjoitteiden vetäminen oli haastavaa, koska niiden tekeminen edellyttäisi jonkin verran fyysisyyttä ja ohjeiden tai sääntöjen sisäistämistä ja toteuttamista. Näin ollen työryhmämme tuli siihen lopputulokseen, että tarjoamamme sisällöt eivät välttämättä olleet Kuninkaankallioon toimivimpia. Kenties erityyppiset taideterapiajutut olisivat hedelmällisempiä.

Näihin kolmeen kertaan on mahtunut myös onnistumista ja iloa. Ja on tärkeää, että yksikin tulee ja saa jonkin havainnon.

Mutta meidän palettimme on suhteessa vähän kallis eikä juuri meidän osaamisemme pääse aivan oikeuksiinsa, joten toivottavasti löytyy jokin sopivampi ratkaisu kuten juuri vaikka taideterapiamuoto. Yhteislaulua kannattaa ehdottomasti jatkaa. Siihenhän ei välttämättä tarvita kuin musiikki taustalle vaikkapa puhelimesta kaiuttimeen, jos ei soittajaa saa paikalle. Kiitos tästä pienestä matkasta. Me opittiin paljon ja oli kiva tutustua ihmisiin. Teette todella arvokasta työtä!”

Kuninkaankallion asumisyksikön työntekijä **Johanna Kadak** toteaa seuraavaa:

”Yhteislaulu tosiaan on todettu suosituksi ja teatteriharjoitteisiin puolestaan ei näyttänyt olevan samalla tavalla tunkua, joka on kumma sinällään, sillä sitäkin asukkaiden puolelta pyydettiin Kunkkuun. Olen itsekin miettinyt että taideterapia tai esimerkiksi sosiodraama voisi olla kokeilun arvoista.

Nämä toteutuneet kolme kertaa olivat mielestäni opettavaisia ja mukavia - nyt taas näki lisää mikä toimii asukkaidemme kanssa ja kyllähän moni asukas sai kovasti iloa näistä toteuttamistanne tuokioista - kiitos paljon siis että kävitte!”

5.5. KUNINKAANKALLION UTOPIAKONSULTAATIO

Talvikki Eerola Todellisuuden tutkimuskeskuksesta toimi Utopiakonsultaation ohjaajana Kuninkaan-

kallion asumispalveluyksikössä loka-marraskuussa 2015. Utopiakonsultaatio mahdollistaa kulttuurin ja kulttuurinkeinojen kanssa toimimisen myös heille, jotka eivät liikuntarajoitteen tai muun syyn takia pysty osallistumaan muihin tapahtumiin. Utopiakonsultaatio syntyy kohtaamisesta toisen ihmisen kanssa. Keskiössä on toisen tämänhetkiset toiveet, unelmat sekä mahdottomilta tuntuvat asiat. Utopiakonsultti kuljettaa kohtaamista erilaisten esityksellisten harjoitteiden avulla ja yhdessä etsitään reittejä esityksen tilaan, jossa kaikki on mahdollista.

Utopiakonsultaatiossa pysähdytään hetkeen arjen keskelle ja etsitään reittejä johonkin toisaalle, jossa kaikki on mahdollista. Paikkaan, jossa ei ole kiire, jossa voi kuunnella, leikkiä mielikuvituksella ja aisteilla, ja haastaa itseään astumaan totutusta uuteen. Utopiaan.

Konsultti ja asiakas antautuvat tuntemattomalle matkalle, kulkevat hetken aikaa rinnakkain ja löytävät matkalle yhteisen päätöksen.

Asumisyksikön asukkaiden kanssa tehdyistä Utopia-matkoista kerrotaan seuraavaa:

”Järvenranta, kaksi pientä lasta elokuisessa illassa. Sorsien ja lintujen ääniä ympärillä. Pionit tuoksuvat, myöhäiskesän kukat. Elokuun 15.päivä. Lilli ja Roni järvenrannalla. Tyttö ja poika kirjoittavat kirjeen ja lähettävät sen läheiseen saareen. ´Älkää jättäkö meitä tänne.´ Lapset toivovat, että pulloposti tavoittaa saaren asukkaan.

Lapset katsovat mukana olevaa runokirjaa, ja ottavat siitä pätkiä: ´Lensi pieni enkeli ja toivotti kultasiivin teille: Kun silmänne suljette ja päänne tyynyyn painatte, nähdään unia sitruunaperhosista ja kahvinruskeista nokkosperhosista.´

Kirjeeseen lapset liimaavat kiiltokuvan, pienen enkelin. Kirjeen mukana lapset lähettävät lentosuukkoja, ja antavat veneelle vauhtia. Se lähtee virran mukana viesti mukanaan.”

”Äänimatka luolaan, sitten Jamaikalle. Mielikuvamatka alkakoon.

Reggaelomalle. Jalka lyö rytmiä lattiaan.

Tunnelma on hauska, huolet on jätetty Espooseen.

Puut tuoksuvat, on lämmintä ku mikä?

Makaan hiekkarannalla, en tuolilla, vaan hiekalla.

Hiekka on vähän karheaa. Se ei haittaa, hiekka tuntuu hyvältä.

Aurinko paistaa täydeltä taivaalta.

Nyt lähden tanssimaan reggaen tahtiin.

Reggaeta tanssitaan näin: lantiota heilutetaan vähän, kädet tekee aaltoliikettä. Pää pyörii, jalat seuraavat rytmiä.

Jamaikan rannalta otan mukaan lämmön. Säilytän sen ja tuon Kuninkaankallioon.

Jos joku kysyy, mitä tein tänään, sanon: ´Kävin Jamaikan rannalla´."

"Tänään tuntuu sunnuntailta...

Päivä kerrallaan,

hetki kerrallaan.

Tässä on hyvä, rauhallinen tilaisuus.

Mieli on rauhoittunut.

Jos mieli on muualla, ajattelen elämän mukavia asioita:

Mökki Iisalmessa, uiminen linnunmaidossa. Järvi oli ihana.

Heräsin aikaisin, neljältä aamulla kantamaan vedet jalaittamaan ruokaa.

Saunassa oli hiiri.

Tyttären päivän kohokohta oli kuunnella Elvistä.

Saunasta juostiin järveen! Ympärillä koivuja, ne tuoksuvat.

Lintujen laulua; pääskyset laulavat.

Täällä huolehditaan puhtaudesta, saa ruokaa, lääkkeitä on ystäviä.

Aamulla odotan aamupuuroa. Saa juoda kahvia ja mehua.

Säilytän järven sisälläni."

5.6. PÄIVÄKESKUS STOORIN IMPROVISAATIO JA STAND-UP

Itäkeskuksessa marraskuuhun 2015 asti sijainneen Päiväkeskus Stoorin asiakkailta tuli toiveita improvisaatio- ja standup - toiminnasta. Ylioppilasteatteri toteutti lokakuun 2015 alussa improvisaatio- ja standup – hetken.

5.7. MUNKKISAAREN YLEISÖKONTAKTIKURSSI

Munkkisaaren päihdepalveluyksikössä oli syksyllä 2015 Teatterikorkeakoulun Yleisökontaktikurssi III, jossa maisterivaiheessa olevat dramaturgi-, ohjaaja- ja näyttelijäoppilaat ohjasivat teatterityöpajoja.

Taideyliopisto Teatterikorkeakoulun yleisökontaktikurssi vei opiskelijoita esiintymään hoitolaitoksiin ja vankiloihin. Taustatyötä esityksiä varten on tehty työpajoissa dementiayksikössä, vankilan kuntoutusosastolla, kehitysvammaisten ryhmäkodissa ja korvaushoitoyksikössä. Niissä saatujen kokemusten pohjalta opiskelijat valmistivat esityksiä, jotka kiersivät kevään 2016 aikana erilaisissa suljetuissa laitoksissa.

"Laitoksissa vallitseva elämäntunto poikkeaa melko lailla opiskelijoiden omasta elämänpiiristä. Kuitenkin kaikissa paikoissa on löydetty yhteys laitoksen asukkaiden tai asiakkaiden kanssa ja keinona tässä on toiminut taide", kertoo kurssin vastuuopettaja ja Kansallisteatterin Kiertuenäyttämön taiteellinen suunnittelija **Jussi Lehtonen**.

Maaliskuun alussa ensi-iltansa saaneiden Karkauspäiväesitysten käsikirjoitukset peilaavat eri tavoin opiskelijoiden kokemuksia laitoksissa työpajajakson aikana. Korvaushoitoyksikön taustatyön pohjalta syntyi esitys Uponnut aika. *"Eihän tää oo yhtään sama. Mä oon täällä keskellä jotain järveä. Mä oon täällä. Se ei enää ole."*

Uponnut aika on kahden näyttelijän esitys muistojen kalaretkistä, joihin tiivistyvät ystävyys, menetys ja sanomattomat sanat. Teoksen ohjasi **Ilmari Pursiainen** ja siinä näyttelivät **Manoel Pinto ja Jukka Heiskanen.**

5.8. HIPPOPOTAMUS-ESITYS D-ASEMA KTA:LLA SEKÄ KUNINKAANKALLIOSSA

Kansallisteatterin kiertuenäyttämön Hippopotamus esitettiin D-asema KTA:lla lokakuussa 2015 sekä Kuninkaankallion asumisyksikössä helmikuussa 2016.

Esitys kertoo arkeensa eksyneestä naisesta, joka kohtaa virtahevon ja vie sen kotiinsa. Virtahepo ei olekaan kuka tahansa virtahepo ja lämminhenkisen illan aikana kaikki on mahdollista. Myös syvän ystävyyden alku.

Runollinen ja voimaannuttava Eeva-Liisa Mannerin novelli yhdistyy viola da gamballa soitettuun barokkimusiikkiin ja Mikko Perkolan säveltämään materiaaliin.

"Ihanan romanttinen, rakkaudentäyteinen näytelmä." – katsojakommentti

Teoksen ohjasi Taija Helminen ja siinä esiintyivät Mirjami Heikkinen ja Mikko Perkola. Näyttelijäntyötä ohjasi Gabriele Goria ja kuvat otti Teemu Salminen.

5.9. KANSALLISTEATTERIN KIERTUENÄYTTÄMÖN MITÄ TUIJOTAT-TYÖPAJA, MUUTTUMISLEIKKI JA VOIMAANNUTTAVA VALOKUVA

Miltä tuntuu ottaa erilaisia rooleja, asettua toisen ihmisen asuun, muuttaa ulkonäköään radikaalisti totutusta tai tulla kohdelluksi hetken presidenttinä? Miten minut nähdään ja miten haluan tulla nähdyksi? Minkä roolin olen ottanut omakseni?

Työpaja toteutettiin kolmivaiheisena, joista ensimmäisessä otettiin jokaisesta osallistujasta virallinen presidentin potretti. Toinen osio oli muuntautuminen, jossa pareittain muutettiin toinen ihminen ulkoisesti hyödyntäen erilaisia vaatteita, peruukkeja, ym. rekvisiittaa. Kolmannessa vaiheessa syntyneet roolihenkilöt vietiin yksitellen pimeään huoneeseen, jossa heille esitettiin helppoja, henkilökohtaisia kysymyksiä ulkonäöstä, mieltymyksistä, toiveista ja peloista. Salamavalot räpsähtelivät ja kamera tallensi muutamia kuvia.

Mitä tuijotat-työpaja toteutettiin Espoonlahden ja Alppikadun päihdepalveluyksiköissä sekä D-asema Kontulassa, D-asema Kurvissa ja D-asema KTA:lla Alppikadulla.

Made in HDL 2.0 – tulokset

HANKKEET SUUNNITTELU JA ARVIOINTI

Hankkeen suunnittelusta ja arvioinnista on vastannut koordinaattorin kanssa kulttuurivastaavien ryhmä, jossa ovat toimineet mukana olleista yksiköistä palvelunkäyttäjä – työntekijä työpari. D-asemat Kontula, KTA ja Kurvi sekä päihdepalveluyksiköt Alppikatu, Mäkelänkatu ja Espoonlahti sekä asumisyksikkö Kuninkaankallio. Ryhmän toiminta alkoi taiteilijakollektiivi Todellisuuden tutkimuskeskuksen järjestämällä koulutuspäivällä, jossa tutkittiin taiteen ja kulttuurin olemusta. Kulttuurivastaavien ryhmän toiminta on taannut sen, että hanke on edennyt sekä ryhmän jäsenten että heidän yksiköissään olleiden palvelunkäyttäjien toiveiden mukaisena. Näin ollen palveluissa olevat ihmiset ovat sitoutuneet suunnittelun ja arvioinnin lisäksi runsaslukuisesti myös itse toimintaan. Kulttuuritoimintaa on tehty laaja-alaisesti Diakonissalaitoksen sisällä että kumppaneiden kanssa.

TAIDE- JA KULTTUURITOIMINTA - MUSIIKKI, LIIKE, ESITYSTAIDE, KUVATAIDE, ELOKUVA

Eri taiteenalojen tekemisessä on koettu yhdessä tekemisen riemua, uusien taitojen oppimista ja vanhojen taitojen elpymistä. Tämä on kasvattanut osallistujien itseluottamusta ja itsekunnioitusta. Se on antanut uusia rohkaisevia kokemuksia vanhojen pettymysten ja epäonnistumisien tilalle. Yhden taiteilijan sanoin ”asiakas otti liidin treeneissä”. On kasvanut rohkeutta tarttua uusiin haasteisiin ja kokeilla omia taitoja ohjaten toisia mukanaolijoita.
Osallistujien yhteinen tekeminen ja luottamus omiin ja ryhmän kykyihin on ollut suurena ideointivoimana. Yhdessä on kokeiltu ja onnistuttu. Yhdessä on myös todettu, että joku ei vain yksinkertaisesti toimi ja tästäkin on otettu oppia.

Henkilökunnan innostus ja toiminnan arvostaminen on ollut tärkeää onnistumisien kannalta. Palveluissamme olevat ihmiset tarvitsevat liikkeelle lähteäkseen rohkaisua ja kannustusta toimintaan sitoutumiseen. Asiakkaiden, taiteilijoiden ja henkilökunnan yhteistyö ja yhteinen tekeminen on toiminut loistavasti. Kaikki ovat olleet samalla viivalla tekijöinä omine lahjoineen.
Innostuneiden ja innostavien taiteilijoiden merkitys on ollut ensiarvoisen tärkeää. Hyppääminen sosiaali - ja terveydenhuollon maailmaan vaatii osaamisen lisäksi yhteistyötä palvelunkäyttäjien ja henkilökunnan kanssa. Tämän hankkeen kokemus on, että on monia lahjakkaita taiteilijoita, jotka haluavat tehdä taiteellista työtään juuri näissä puitteissa. Se merkitsee taiteilijallekin huikeaa oman osaamisen ja kokemuksen rikastumista.

Monien erilaisten työpajojen ja esitysten kautta on päästy kertomaan sekä yksilöllisiä että yhteisöjen tarinoita. Myös niiden, jotka ovat olleet kuulijoina ja katsojina. Tunnelma on usein ollut ”me osataan, me pystytään ”-henkinen, uusien haasteiden ja tilanteiden tuoman jännityksen sietokyky on kasvanut ja esiintymispelko hälvennyt.

Harjoittelu ja yleisön eteen astuminen on ollut mielekästä tekemistä, valmentautumista elämässä eteenpäin, kohti itsenäisempää elämää. Se on ollut myös integroitumista yhteiskuntaan ja uudenlaisen elämänrytmin löytämistä. Kaikessa toiminnassa merkityksellistä on ollut arvostus, luottamus, pitkäjänteisyys ja toimijuus.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Taide- ja kulttuuritoiminnan tuloksellisuus ja juurruttaminen tarvitsevat sekä uusia rohkeita innovaatioita että sitoutumista kaikilta osapuolilta, taiteilijoilta, työntekijöiltä ja palveluissa olevilta ihmisiltä. Kaikilla näillä toimijoilla on oma roolinsa, mutta tasa-arvo ja jokaisen kykyjen tunnustaminen ja tunnistaminen on lähtökohtana onnistuneelle toiminnalle. Koska toiminta tapahtuu sosiaali- ja terveydenhuollon sisällä, yksiköiden rakenteet ja toimintatapa on otettava huomioon. Taiteilijat eivät voi kylmiltään mennä yhteisöihin, hyvä suunnittelu ja koordinaatio on tarpeen toiminnan onnistumiseksi.

Made in HDL:n 2.0 – hankkeen vahvuus on ollut siinä, että Suomen kulttuurirahaston rahoituksen turvin on voitu toimia laajalla taidekirjolla, monien taiteilijoiden ja suuren palvelunkäyttäjien joukon kanssa. Diakonissalaitoksen asumis- ja päihdeyhteisöt ovat olleet monipuolinen alusta toiminnalle. Matkan varrella on kertynyt paljon kokemusta, onnistumisia mutta myös joitakin vähemmän onnistuneita kokeiluja. Kaikki tämä on antanut paljon lisää oppia taide- ja kulttuuritoiminnan tuottamisesta ja onnistumisesta tämän kaltaisissa rakenteissa.

Made in HDL 2.0 loppubileiden esitysten kirjo ja laajuus todisti, että toimintaa kannattaa jatkaa niillä resursseilla, jotka kulloinkin ovat käytettävissä. Toiminta avaa uusia ikkunoita yhteisöjen arkeen ja kurottaa kohti tulevaisuutta. Sen antina on arjen monipuolistuminen, ilon ja toivon näkökulman vahvistuminen.

Osallistujamäärät:

Musiikkipajat:
Espoonlahti: eri osallistujia 18, kävijöiden kokonaismäärä 210
Kuninkaankallio: eri osallistujia 6, kävijöiden kokonaismäärä 64
Lakisto: eri osallistujia 38, kävijöiden kokonaismäärä 180
Alppikatu: eri osallistujia 3, kävijöiden kokonaismäärä 22
Romaninuoret: eri osallistujia 3, kävijöiden kokonaismäärä 20

Bänditoiminta:
Sarana: eri osallistujia 4, toimintaa viikottain
Gandi: eri osallistujia 4, toimintaa viikottain

Tanssi, liikeilmaisu, vuorovaikutus ja kehonhuolto:
Tanssiryhmä Dolce: eri osallistujia 16, toimintaa viikottain
Munkkisaari: eri osallistujia 5, kävijöiden kokonaismäärä 25
Mäkelänkatu: eri osallistujia 4, toiminnan kokonaismäärä 40
Espoonlahti: eri osallistujia 2, toiminnan kokonaismäärä 18

Kuvataide, valokuvaus sekä kädentaidot:
Hia: eri osallistujia 8, kävijöiden kokonaismäärä 48
Espoonlahti: eri osallistujia 7, kävijöiden kokonaismäärä 42
Käsitetaide Kannelmäki: eri osallistujia 8, kävijöiden kokonaismäärä 64
Sapluunamaalaus D-asemat Kurvi sekä KTA: eri osallistujia 30, kävijöiden kokonaismäärä 110
Valokuvaus Alppikatu ja D-asema Kurvi: eri osallistujia 9, kävijöiden kokonaismäärä 90
Kädentaitopajat D-asema Kontula: eri osallistujia 4, kävijöiden kokonaismäärä 16

Esitystaide ja elokuva:
Alppikadun TapahtumaKontin somistus: eri osallistujia 32, kävijöiden kokonaismäärä 55
Alppikadun TapahtumaKontin tapahtumat: 125 eri esiintyjää, yleisöä 1.900
Lyhtyelokuva Panttivanki: eri osallistujia 12, kävijöiden kokonaismäärä 165
TÄSSÄ MENEE RAJA.- teatteriesitys: eri osallistujia 28, yleisöä esityksessä 140, somessa yleisöä 120
Kuninkaankallio improvisaatio, kirjoitus ja yhteislaulu: eri osallistujia 60
Kuninkaankallio Utopiakonsultaatio: eri osallistujia 8, kävijöiden kokonaismäärä 48
Päiväkeskus Stoorin impro ja stand up: eri osallistujia 23
Munkkisaaren yleisökontaktikurssi: eri osallistujia 33
Hippopotamus-esitys D-asema KTA ja Kuninkaankallio: yleisöä yhteensä 60
Mitä tuijotat- työpajat: eri osallistujia 60
Koulutuspäivä 4.2.2016 Suvilahti: 18 osallistujaa

Lähteet:

Made in HDL 2.0-projektin nettisivut:
https://www.hdl.fi/fi/toiminta/kulttuuri-liikunta-ja-taide/1639-made-in-hdl-on-kulttuuria-kaikille

Lyhytelokuva PANTTIVANKI:
https://www.youtube.com/watch?v=7ujBjX35vGg

TÄSSÄ MENEE RAJA.-teatteriesityksen video:
https://www.youtube.com/watch?v=DYg7plx7KXI&t=5s

TapahtumaKontin esite:
https://www.hdl.fi/images/stories/taide/TapahtumaKontti_esite.pdf

Made in HDL 2.0-projektin Kulttuurivastaavien koulutuspäivä 4.2.2016 Suvilahdessa.